

Izhaja drugo soboto
vsakega mesca
Uredništvo in upravn.:
Dunaj XVI/2,
Neulerchenfelderstrasse 21.
Inserati se sprejemajo
in poceni zaračunajo.
Rokopisi se ne vračajo.

GLASNIK

Naročnina:
Za Avstrijo celo leto K 1.50
Za inozemstvo „ „ K 2.—
Posamezne številke h 10.
Odprte reklamacije so
poštne proste.
Pošno-hran. konto: 88.153.

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Št. 4.

Ljubljana, dne 12. marca 1910.

III. leto.

Umrl je — mož!

Dr. Karel Lueger ni več med živimi. 10. marca ob 8. uri zjutraj je stopila bela žena k bolniku v dunajski rotovž in ga nezavestnega iz zemlje prepeljala v višave, kamor je vedno hrepenelo njegovo srce, goreče za vse dobro.

Dr. Lueger, rojen l. 1844. od priprostih starišev na Dunaju, je bil prvi mož v Avstriji, ki je začel boj zoper nepoštenost in pokvarjenost, ki je takrat vladala v vsem javnem življenju: zoper vsegamogočni liberalizem, kapitalizem in judovstvo. Bil je takrat po svojem srcu in življenju veren, ni se pa še udeleževal katoliškega gibanja, ki ni bilo prav nič organizirano. Okoli l. 1887. pa se je seznanil z baronom Vogelsangom, prvim pomembnim krščansko-socialnim mislecem v Avstriji. Bilo je par prijateljev, ki so se skupaj učili, imeli diskuzijske večere in razmišljali, kako bi v Avstriji ustvarili močno stranko na katoliškem temelju. Česar nobeden ni zmožel, to se je posrečilo Luegerju. Bil je edini mož zato: ljubitelj ljudstva, izboren govornik, jeklene volje, poln zdravega humorja in ostrega razuma. Tako je postal ustanovitelj krščanske politične organizacije v naši monarhiji.

Dr. Karel Lueger je v primeroma kratkem času dosegel vpliv in moč v državi. Izkusil pa je vse, kar je namenjeno možu, ki se pogumno postavi za svoje katoliško prepričanje. Zasmehovali so ga, divje sovražili in blatili: liberalci, judi in Mažari so se vsi zarotili zoper njega, ker je povsod in vedno, v prvi vrsti pa v parlamentu bičal gnilobo ter kugo, ki jo je razširjalo v monarhiji združeno mednarodno judovstvo in svobodomiselstvo. Luegerja je tudi vlada besno preganjala in Mažari so pregovorili celo dobrega cesarja Franca Jožefa, da celi dve leti ni hotel potrditi Luegerjevo zvolitev za župana na Dunaju, ki ga je Lueger rešil liberalne strahovlade in pokvarjenosti. Končno pa je dobra stvar zmagala, Luegerjev pomen je od dne do dne raste in pri državnozbornih volitvah na podlagi splošne in enake pravice je Luegerjeva stranka, ki je l. 1891. štela samo 5 mož, postala najmočnejša v parlamentu. Vsa Avstrija od cesarja do zadnjega delavca je s spoštovanjem gledala na moža, ki je toliko dosegel, in se vsikdar prvi boril za katoliško, demokratično in avstrijsko misel.

Zdaj ga ni več. Vsa Avstrija je zavita v žalost, vsa srca prešinja bridka bolečina, ker je umrl mož, mož v pravem pomenu besede, mož, kakor jih ni veliko v današnjih časih. Žaluje pa tudi slovensko krščansko delavstvo, zakaj Lueger je bil mož ljudstva, mož, ki je tudi delavstvo združil pod krščansko zastavo in ga vodil v boj

zoper kapitalizem in socialno demokracijo. Počivaj v miru, blagi mož!

× × ×

Ob smrti dr. Luegerja je poslal izvršini odbor Slovenskega krščanskega socialnega delavstva načelniku strankarskega vodstva avstrijskega krščansko-socialnega delavstva, poslancu Leopoldu Kunschaku, sledečo sožalnico: Ob smrti priljubljenega voditelja krščanske socialne stranke tudi slovensko krščansko socialno delavstvo globoko žaluje in sočustvuje z Vami. Teši nas v žalosti edina tolažilna misel, da bodo ideje, ki jih je prominuli ljubljenec ljudstva zmagovito uveljavil v naši domovini, živele in učinkovale naprej.

Glavne dolžnosti tobačnega delavstva.

Prva in glavna dolžnost vsakega tobačnega delavca, vsake tobačne delavke je, da je organiziran, da je stanovsko združen. Le stanovsko združeno delavstvo je močno delavstvo, le stanovsko združeno delavstvo zamore nastopiti združeno, krepko in odločno za svoje pravice.

Kje naj se združuje naše ljubljansko tobačno delavstvo? Imamo deset let staro čestitljivo »Podporno društvo«. Letos slavimo njegovo desetletnico. »Podporno društvo« je prvo združilo tobačnega delavca, tobačno delavko ljubljansko. Krepko in močno liki skala še danes stoji v razburkanem valovju. Čas mu njegovih temeljev še ni omajal. Storilo je veliko in zelo veliko »Podporno društvo« za ljubljansko tobačno delavstvo in bo še storilo. Nikdar in nikoli naj ne opeša delo in agitacija za priljubljeno nam »Podporno društvo«. Delavci, delavke, vaš prijatelj, vaš prvoboritelj in vaš zaščitnik praznuje letos svojo desetletnico. Ljubljansko tobačno delavstvo desetletnico najlepše praznuje, da mu ostane zvesto in da mu z vso silo in z vso močjo pridobiva novih članov, novih članic! Pričnimo praznovati desetletnico »Podpornega društva« tako, da mu ne le ostanimo vsi zvesti, marveč da mu pridobimo vedno več novih članov in članic. Na delo, da pridobite »Podpornemu društvu« čim več novih članov in članic. Društven odbor je pričel praznovati svojo desetletnico tako, da je priredil že letos celo vrsto sestankov, vložil velevažne prošnje delavstvu v korist v državnem zboru. Ali boste res zapustili in zapustile svojega najstarejšega zaščitnika in prijatelja?

In druga stvar. Čitajte zadnji »Glasnik« in pazljivo proučite poročilo o delovanju naše »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«. Ravno ljubljansko tobačno delavstvo je bilo tisto, ki je najodločnejše sililo na to, da se ne samo v Ljub-

ljani, marveč da se tudi drugod stanovsko združijo tobačno delavstvo. Kako težko je bilo delo za izboljšanje tobačnemu delavstvu, ko smo še nastopali Ljubljancami sami. Dosegli smo sicer tudi sami marsikaj, to je res, toda le dobro smo čutili, da smo osamljeni. In »Avstrij. kršč. tob. delavska zveza« lepo napreduje, veliko je storila za tobačno delavstvo. Lepo se je že tudi razvila. V 16 tvornicah ima združeno že lepo število delavstva. Danes, kadar kaj zahtevamo, znamo, da nismo več sami, marveč da stoji za nami močna organizacija tobač. delavstva, ki ima moč in vpliv v 16, ne samo v eni tvornici. In koliko dobrega stori »Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza«. Saj je izdala samo lani 32.147 K 42 h bolniške podpore. Ne omenjamo, koliko je storila korakov za izboljšanje delavstvu. Kdor je čital dosledno in pozorno »Glasnik«, mu je znano delo, »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«.

Sveta dolžnost vsakega zavednega tobačnega delavca, vsake tobačne delavke je, da je član, članica tako »Podpornega društva« in »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«. To sta glavni dolžnosti in to zahtevata trezen razum in pamet vsakega zavednega, resno mislečega delavca, delavke v tobačni tvornici ljubljanski.

»Glasnikovo« uredništvo vam želi srečno in veselo Veliko noč. Praznujte praznik Izveličarjevega vstajenja s podvojenim delom in s podvojeno agitacijo za društvi, ki sta edino naši in nikogar drugega, v katerih vladate in gospodarite sami in nihče drugi, za društvi, ki sta bili ustanovljeni v obrambo in v zaščito tobačnega delavstva. Obedve društvi, »Podporno« in vaša državna krščanska strokovna zveza sta potrebni, zato pa s polnim navduševalnim ognjem pomlajajoče pomladi na delo, na agitacijo za prospeh in napredek obeh vaših in le vaših strokovnih organizacij!

Izvedbeni predpisi o pokojninah tobaknemu delavstvu in njihovim družinam.

»Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza« nam je doposlala izvedbene predpise o novi pokojnini tobaknemu delavstvu, kakor jih je izdalo glavno ravnateljstvo. Ker so predpisi za tobačno delavstvo velike važnosti, smo sklenili, da priredimo za to posebno »Glasnikovo« izdajo. Aprilovo »Glasnikovo« številko za to primerno pomanjšamo. Tobačno delavstvo naj predpise natančno prouči. Potrebno bo, da se o teh predpisih še natančno naše delavstvo dogovori, kar bo seveda šele mogoče, ko bo imelo »Glasnik« v rokah. Predpisi slovejo v dobesednem prevodu iz nemškega izvirnika sledeče:

Za izpeljavo tuuradnega odloka z dne 30. decembra 1909, št. 34.800, o pokojninah delavstvu tobačne režije in njihovih svojcev naročamo podrejenim uradom:

Starostna preskrba.

1. Premeščanje v pokojninsko stanje.

Tiste delovne osebe, ki so pripadale 1. januarja 1910 še aktivnemu stanju, to so tiste osebe, ki so ob tem času dejansko še delale ali se pa nahajale v bolniškem ali pa v dopustnem stanju, zadobe po stalno dopolnjenem petem službenem letu v slučaju svoje popolne delovne in pridobitne nesposobnosti normalno pravico do premeščanja v provizijsko stanje.

Upokojitev se izvede po načinu, obrazloženem po odlokih glavnega ravnateljstva z dne 22. decembra 1891, št. 20.401 (Priloga 1k odloknemu

listu finančnega ministrstva iz leta 1892), in sicer za dobo celega življenja ali pa za dobo delone-sposobnosti.

Tiste delovne osebe, ki so dopolnile 60. leto svoje starosti in 35letno službeno dobo, se lahko na svojo izrecno prošnjo tudi brez zdravniškega izreka o delonezmožnosti premeste v trajni pokoj.

Tvornični kakor tudi c. kr. zdravniki morajo pri preiskavah, da se preprečijo zlorabe, postopati z največjo natančnostjo, kadar preiskujejo delovne osebe, ki žele, da so vpokojene; ravno to velja tudi za tiste delovne osebe, ki se zdaj nahajajo v invalidnem stanju, ki se morajo priznati kot sposobne za tvornično delo le, če se z brez-pogojno gotovostjo lahko sklepa, da so dosegle zopetno popolno in trajno delosposobnost. Opozarja se tudi na to, da morajo podati c. kr. uradni zdravniki samostojno sodbo na podlagi lastne preiskave in da torej ne zadostuje, če pristavi izvidu tvorničskih zdravnikov le: »vidi« ali »coram me«.

2. Provizije.

Iz državnih sredstev se dovoljuje v provizijsko stanje premeščenim delovnim osebam za dobo, v kateri se nahajajo v provizijskem stanju, starostna preskrba, ki se naziva »provizija«.

Provizije so določene v mesečnih zneskih in se prično izplačevati v mesecu, ki sledi premeščenju v provizijsko stanje, in sicer v anticipativnih (t.j. naprej) mesečnih obrokih.

Prizadete delovne osebe naj se za to z uporabo določil glavnega ravnateljstva z dne 12. septembra 1895, št. 17.620 (Priloga 6k odloknemu listu finančnega ministrstva iz leta 1895) in z dne 21. decembra 1906, št. 31.108/I (priloga 8 iz leta 1906) izločijo koncem prejšnjega meseca iz stanja, odnosno naj se jim ustavi bolniška podpora. Pri tem naj se upoštevajo določila § 6., odstavek 7 pravil bolniških zavodov, po katerih ne sme noben zavodov član nad eno leto biti v bolniškem stanju.

3. Kako naj se izkaže delovna doba.

Za odmero provizije se ne vpošteva delovna doba v nestalnem stanju; pač pa se priračunava poizkušna praksa pred uvrstitvijo v trajnem delovnem stanju.

Zaračunavati se prične delovna doba na trajnih ali začasnih delovnih mestih za pridobitev in zaračunanje pokojnin:

a) od 12. leta starosti za tiste delovne osebe, ki so bile sprejete v delo pred 1. januarjem 1890; b) od 14. leta starosti nadalje za tiste delovne osebe, ki pripadajo trajnemu stanju od 1. januarja 1890.

Prejkoslej so pridržani višji odločitvi tisti slučaj, ko se gre za vračunanje pokojnin pred 12. letom v trajnem ali začasnem delovnem stanju ali za delovno dobo v nestalnem stanju.

V takih slučajih se bo moral predložiti s potrebnimi prilogami vedno milostni predlog.

Moškim se ušteva pri odmeri provizije njihova prejšnja vojaška službena doba, če vstopijo v službo tobačne režije še med časom v neaktivni službeni dobi v rezervi ali pri brambovcih.

Vsako, če se tako kratko neupravičeno prekinjenje službe, povzroči, da izgubi delovna oseba pravico do pokojnine pred prekinjenjem službe.

Za pokojnino vračunljive službene dobe ne prekine čas v bolniškem ali pa v stanju iz prošene dopusta.

Doba v začasnem provizijskem stanju se ne vračunava v skupno službeno dobo in ne tvori nobenega prekinjenja službe, ako se dotična delovna oseba neposredno iz začasnega provizijskega stanja zopet sprejme na delo.

Zadnje službeno leto se zaračunava pri odmeri provizije kot celo leto, če se delovna oseba nahaja vsaj šest mesecev v aktivnem stanju.

4. Izkazati se mora popolna delovna nesposobnost.

Popolnoma delonesposobne so tiste delovne osebe, ki niso le nesposobne za delo pri tobačni režiji, marveč tudi za vsako drugo delo.

5. Predpisi pri premeščanju v provizijsko stanje.

V provizijsko stanje premesti delavstvo c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne režije, in sicer bodisi uradoma na predlog uradnega predstojništva ali pa na prošnjo kake delovne osebe.

Uradno se lahko premesti kaka delovna oseba v provizijsko stanje, kadar nastopijo take neozdravljive duševne ali osebne napake (organične bolezni, nalezljive ali nagnusne bolezni), ki bi tvorile zapreko za nadaljnjo uporabo v tvorniški službi. (§ 43, alineja 2 a, delovnega reda za c. kr. tobačne tvornice, oziroma § 33, alineja 2 a delovnega reda za c. kr. tobačna prodajalna skladišča in za c. kr. nakupovalne urade.)

6. Izguba pravice na provzijo.

Prostovoljen izstop, izključitev od dela v smislu § 5. delovnega reda, kakor tudi kazenski službeni odpust povzroča izgubo pravice do starostne preskrbe. (§ 44 delovnega reda za c. kr. tobačne tvornice, oziroma § 34 delovnega reda za c. kr. tobačna prodajalna skladišča in za c. kr. nakupovalne urade.)

7. Odmera pokojnin.

Pokojnina se odmeri po plačah, toraj po načinu, ki razdeli delavstvo ne po poslu, marveč po zaslužku.

Z vpeljavo plačilnih vrst se razveljavi odlok glavnega ravnateljstva z dne 6. januarja 1897, št. 28.215 iz l. 1896 in z dne 19. januarja 1897, št. 1200 (priloga 1. k odredbenemu listu finančnega ministrstva iz l. 1897), po katerih je bilo tobačno delavstvo razdeljeno v pet kategorij, za vse delovne osebe, ki so pripadale 1. januarja 1910 v aktivno delovno stanje in se po tem času premeste v provizijsko stanje.

Pokojnine se ravnajo po razpredelnici, ki je priklopljena cesarskemu odloku (glej Glasnik predzadnja števil.) in se določi po tistem plačilnem razredu, ki mu po svoji plači pripada delavstvo v stalnem stanju samoobsebi umljivo brez utrkov od delovne mezde in po zaračunljivem skupnem delovnem času.

Kot zadnja plača se upošteva:

a) Pri pogojeni mezdi (geding) dnevni povprečni zaslužek, ki odpade na delovno osebo dotične delovne skupine pri dotičnem režijskem uradu v tistem koledarjevem letu pred vstopom v pokojnino.

b) Pri delavstvu s časno mezdo individualna (osebna) mezda, ki se je dobivala v koledarjevem letu pred vstopom v provzijo.

Ad i) Ker tvori pri delavstvu s pogojno mezdo (geding) temelj za uvrstitev v plačilne razrede dnevni povprečni zaslužek delovne skupine, kateri pripadajo, pri odmeri pokojnine ni mero-dajno, če so posamezne delovne osebe dejansko dosegle ta zaslužek ali ne. Zato so lahko dotične delovne osebe del leta ali tudi celo leto v bolniškem stanju ali pa celo ne da bi dobivale kako mezdo, če se nahajajo v dopustnem stanju, ne da bi to škodovalo pri odmeri pokojnine.

Delavsko skupino tvorijo tiste delovne osebe, ki delajo eno in isto delo pri enakih pogojih plači. Pri izdelovanju smodk tvorijo n. pr. tkalke (špinarce) in zavijalke (pupmaherce) pri vsaki vrsti smodk svojo lastno skupino.

V oddelkih, v katerih se zračuna pogojena plača skupno, kakor n. pr. pri delavkah v pripravljalnici brez doklade, pri rezalkah tobaka z enako mezdo in zaslužkom, tvorijo tiste delovne osebe, ki so udeležene pri skupnem zaslužku, lastno skupino.

Dnevni povprečni zaslužek pri taki delovski skupini se mora redno tako izračunati, da se normalno tedensko delo, tisto delo, ki ga vsaka delovna oseba v normalnem tedenskem delovnem času lahko doseže, pomnoži s po glavnem ravnateljstvu dovoljeno mezdo in se nito dobljena vsota (produkti) deli s šest.

Če znaša n. pr. normalno tedensko delo tkalk (špinarce), oziroma zavijalk (pupmaherce) pri lit. A na osebo 2600 in odpade na tisoč smodk te vrste pogojena plača 738 h za tkalke (špinarce), za zavijalke pa 602 h, pripada na tkalko tedenski zaslužek 19 K 18 h, na zavijalko pa 15 K 65 h.

Dnevni povprečni zaslužek tkalke znaša torej $19.10 : 6 = 319.6$ h ali okroglo 320 h, dnevni povprečni zaslužek zavijalke pa $16.65 : 6 = 260.8$ h ali okroglo 261 h.

Navedene delovne osebe dobe, ker spadajo po izračunjenem dnevnem povprečnem zaslužku v III. plačilni razred pri zaračunljivi delovni dobi n. pr. 23 let mesečno pokojnino 56 K 40 h, oziroma 39 K 20 h.

Drobci vinarjev pod petimi desetinkami se ne upoštevajo, petdesetniški drobci in čez se zaračunavajo kot celi vinarji.

V tistih slučajih, ko ni določena tedenska množina dela, tvori temeljno merilo za provzijo tisti znesek, ki ga je določilo glavno ravnateljstvo pri odmeri pogojene plače (nameravani tedenski zaslužek se deli s številko šest).

Tako se mora določiti temelj povprečnega dnevnega zaslužka pri pogojeni mezdi za odmero pokojnine po vseh tistih oddelkih, v katerih se ne določa, koliko se mora redno napraviti in zato tudi niso dani temeljni pogoji za proračunanje normalnega dnevnega zaslužka, kar velja n. pr. za pripravljalnico smodk.

Če se je n. pr. določilo za delavke v pripravljavnici tretje skupine tedenski zaslužek 14 K 75 : 6 = 246 h, se morajo dotične delovne osebe uvrstiti v tretji plačilni razred in dobe, če delajo n. pr. 18 let, mesečno pokojnino 32 K 20 h.

Dnevni povprečni zaslužek delavk v pripravljavnici za smodke prve in druge skupine se podobno izračuna, samo tedenskemu zaslužku se pridene po erarju dovoljena 20-, oziroma 5vinarska doklada a osebo in az dan.

Podrejeni režijski uradi morajo pri stavljenih predlogih glavnemu ravnateljstvu, da jih pregleda, vedno navesti tiste številke glavnega ravnateljstva, po katerih se je določila višina dela, oziroma postavke pogojenih mezd.

Če so se zgodile v letu pred vpokojitvijo izpremembe v višini dela, ali v postavkah pogojenih mezd, ali pa v obeh slučajih, tvori temelj za odmero pokojnine povprečna vrednost po veljavi dobe plače, oziroma dela.

Ravno tako se mora postopati tudi v vseh tistih slučajih, če so delale delovne osebe v letu pred vpokojitvijo na različnih delovnih mestih (delovskih skupinah) z enako ali različno množino dela, a proti različnim plačam.

Režijskim uradom je prepuščeno, da opozore pri poročilih o vpokojitvi na posebne slučaje, ki so vredni, da se posebej upoštevajo. Opozoriti bi n. pr. kazalo na slučaj, da bi se v kakem oddelku brez določene normalne tedenske višine dela dejanski zaslužek tako razločeval s svoječasnno dovoljeno povprečno pogojeno mezdo, da bi nastala prememba v uvrstitvi plačilnega razreda, ali slučaj, da delovne osebe zaradi po starosti znižani delovni sposobnosti prostovoljno odstopijo iz boljših na mesta z nižjo plačo (n. pr.

premostitev nekdanjih tkalk od fasonskih smodk k smodkam lit. H).

Ad b) Povprečni dnevni zaslužek osebja s časno mezdo se enotno obravnava, ker se za vse časovne dninarje (dnevna in tedenska mezda) deli določena plača s številko šest.

Za odmero prave temeljne mere naj se natančno tako-le ravna:

1. Pri vseh delovnih osebah s tedensko mezdo naj se deli dovoljena tedenska plača s št. 6.

2. Pri požarnih čuvajih v stanju dnevne mezde naj se določena dnevna mezda množi s št. 7 in dobljena vsota deli s številko 6.

3. Pri vseh ostalih dninarjih v tobačnih tvornicah, v kolikor pride v poštev pet in poldnevna tedenska doba, naj se določena dnevna mezda množi s številko pet in pol in dobljena vsota deli s številko šest.

4. Po tobačnih prodajalnih skladiščih in pri tobačnih nakupovalnih uradih, v katerih znaša tedenska delovna doba šest dni, je dnevna plača delovnih oseb v dnevni mezdi slična mezdi, ki jo dobi dnevno vsaka delovna oseba v dnevni mezdi; za delavce s tedensko mezdo velja, kar je navedeno zgoraj pod številko 1.

5. Ravno tako (kakor pod številko 4) se naj postopa v prehodnem letu (1910) z delovnimi osebami v dnevni mezdi po tistih tvornicah, v katerih se je delalo leta 1909 šest dni.

8. Predlagalne razpredelnice.

Nova razpredelnica se uvede za predloge o vpokojitvi.

Predlogu za vpokojitev se morajo priložiti:

1. Krstni list;
2. pri poročenih delavkah ali vdovah poročni list;
3. popolen izvleček iz delovske matice;
4. pri delavcih, ki so prej služili pri vojaki, vojaška odpustnica in izvleček iz vojaške matice;
5. zdravniško izpričevalo tvorniškega in uradnega zdravnika, iz katerega je razvidno, da je delovna oseba popolnoma nesposobna za delo in zaslužek.

9. Izplačevanje preskrbnin.

Preskrbnine se izplačujejo po določilih za izplačevanje pokojnin in preskrbnin po finančnih blagajnah potom poštne hranilnice.

10. Istočasne druge preskrbnine.

Delavcem tobačnih režijskih uradov je dovoljeno, da smejo dobivati poleg svojih mezd, oziroma preskrbnin po posebnih dotičnih predpisih tudi vojaške ali druge preskrbnine, do katerih imajo pravico.

11. Preskrbnine in nezgodne rente.

Ker se mora v slučajih, da dobiva ena in ista oseba preskrbninsko in nezgodno rento, če obe renti presegata temeljno plačo, znižati pokojnino na višino temeljne plače, morajo podrejeni uradi z ozirom na tiste delovne osebe, ki so bile sprejete v delo po 31. decembru 1909, naznaniti po delovskih nezgodnih zavarovalnicah priznane nezgodne rente.

12. Odpravnine.

Določila, veljavna za preskrbnine stalnega delovnega osebja so merodajna tudi za določene državne odpravnine in se morajo tudi priložiti spisi o službeni dobi, o popolni nesposobnosti za zaslužek in o izplačevanju.

Triletna čakalna doba za upravičljivost do odpravnine se pregleda le, ako povzroči deloneposposobnost ne namenoma povzročena obratna nezgoda.

Deloneposposobnost za pridobitev pravice do odn. c. kr. uradni zdravnik. Pri tistih uradih, kjer ni nastavljen tvorniški zdravnik, zadostuje potrdilo c. kr. uradnega zdravnika.

Tudi pri odpravninah delovnim osebam se morajo upotovati previdnostni predpisi, veljavni za provizijoniranje.

Če z odpravnino obdarjena delovna oseba tekom enega tedna po izločitvi iz aktivnega delovnega stanja postane zopet delosposobna in se zopet uvrsti v stalno delovno stanje, mora povrniti c. kr. erarju delni znesek odpravnine, in sicer v oni višini, kolikor časa v letu še ni preteklo. (Zgled: 10 mesecev deloneposposobna, 11. in 12. mesec zopet v delu, povrniti mora torej $\frac{2}{12}$ odpravnine. Ur.)

Če pa pride taka delovna oseba nazaj na delo, ko je že minulo odpravno leto, torej po dobi enega leta po izločitvi iz aktivne delovne dobe, ji ni treba ničesar povrniti.

Tudi za predloge o odpravninah se uvede nova tiskovina.

Predlogom za odpravnine se morajo priložiti ravno take listine, kakor predlogom za vpokojitev.

× × ×

Nov statut (pravila) o provizijah delavcev c. kr. tobačne režije se bo dal na razpolago podrejenim uradom v potrebnem številu izvodov.

II. Preskrbnina družinam.

Medtem ko so se doslej podeljevale vdovam in sirotam delavcev tobačne režije podpore milostnim potom le v posameznih ozira vrednih slučajih, imajo od 1. januarja 1910 nadalje svojci delovnih oseb tobačne režije pod gotovimi pogoji pravno pravico na preskrbo, in sicer s trajno vdovsko in sirotniško preskrbnino oziroma do enkratne odpravnine vdovam in sirotam.

Preskrbnine se ravnavo po plačilnem razredu in po službeni dobi oseb, po katerih so si pridobili pravico do preskrbnin.

Višina vdovske in sirotniške preskrbnine je razvidna iz priložene razpredelnice.

Vdovska preskrbnina se dovoljuje do smrti, oziroma dokler se vdova zopet ne omoži. Če se vdova, ki ima pravico do pokojnine, zopet omoži, ji je prosto, da si pridrži pravico do provizije, če zopet postane vdova ali pa da dobi odpravnino, ki se odmeri, če se nahajajo do provizije upravičeni otroci, s poldrugim, če pa ni takih otrok, s trikratnim letnim zneskom provizije.

Sirote imajo pravico do provizije, oziroma do odpravnine do končanega 16. leta. Pravica do provizije preneha tudi, če so prej preskrbljene.

Tudi preskrbnine se izplačujejo po finančnih blagajnah potom poštne hranilnice.

Sirotinska provizija se odmeri v slučajih, ako sta bila rajni oče in mati trajni delovni osebi tobačne režije, po proviziji tistega, ki mu je pripadala višja provizija.

Sirotinska preskrba je konkretalni znesek, ki pripada vsem sirotam skupaj toliko časa, dokler nima še kaka sirota pravico do njega.

Predlogi za vdovsko in sirotinsko preskrbo, odnosno odpravnino, se stavijo na posebnih tiskovinah, katerim naj se predlože sledeče listine:

1. vsi popirji, ki so potrebni za vpokojitev soproga, oziroma očeta ali matere, izvzemši zdravniških izpričeval;
2. mrtvaški list soproga, oziroma matere;
3. župniško izpričevalo, da sta zakonska živelca neločeno;
4. krstni list sirot;
5. uradno potrdilo, da so sirote v oskrbi matere, oziroma očeta.